

Bratia a sestry,

dostali sme sa k úplnému záveru Listu Títovi. Prečítaný text nás najprv privádza k zamysleniu, aké majú byť naše vzťahy s ľuďmi, ktorí majú iné náboženské presvedčenie. Aj v rámci cirkvi aj mimo nej sa stretávame s veľmi rôznorodými tvrdeniami. Niekedy nás možno až tak zarazia, že ani hneď nevieme, ako na ne máme reagovať.

Naším poslaním je vydávať svedectvo o kresťanskej viere. Máme jasne a zrozumiteľne zvestovať evanjelium. Títus sa mal vyhýbať otázkam, ktoré boli daromné, neužitočné a neviedli k pokoju, ale k hádkam a svárom. Zvestovanie evanjelia sa nemá stať prázdny a neužitočným rozprávaním.

Na jednej zo svojich misijných ciest prišiel Pavol aj do Atén. Aténčania, ale aj cudzinci, ktorí tam bývali, boli známi tým, že na nič neboli takí ochotní, ako rozprávať alebo počúvať niečo nové. (Sk 17, 21) Keď tam Pavol zvestoval evanjelium, niektorí povedali, že ho budú ochotne počúvať aj nabudúce. Napriek tomu sa našlo aj niekoľko takých, ktorí úprimne uverili v Ježiša Krista. Ani v Aténach nebolo zbytočné, že Pavol hovoril evanjelium. Nikdy nie je márne hovoriť evanjelium. Len sa pritom nesmieme nechať zatiahnuť do diskusií, ktoré by nás odviekli preč od evanjelia.

Keď veríme, neznamená to, že budeme mať odpoveď na každú otázku. Šírenie evanjelia nie je slovné víťazstvo v každom dialógu, do ktorého sa pustíme. Vyhýbanie sa daromným otázkam neznamená, že máme všetko nekriticky prehliadať. Keď budeme stáť pred spornou otázkou, najprv sa zamyslime, aký je náš cieľ. Nemusíme odpovedať všetkým a na všetko, ale máme byť vždy pripravení zvestovať evanjelium.

Títus sa mal nielen vyhýbať témam, ktoré nikam navedú, ale aj obchádzať kacírov. V závere Listu Rimanom Pavol napísal, aby sa kresťania odvrátili od tých, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v protiklade s učením, ktorému sa naučili. (16, 17) Ešte vyhrotenejšie je to napísané v 2. liste Jánovom: človeka s iným učením nemáme ani pozdraviť. (10. v.) Znamená to, že keď ideme po ulici a ide oproti človek, ktorý má inú vieru ako my, máme prejsť na druhú stranu ulice? Títus mal najprv kacíra napomenúť. Nie iba raz. V Evanjeliu podľa Matúša hovorí Ježiš až o trojitom napomenutí. (18. k.)

Nikoho nemáme odsudzovať. Zvestovanie evanjelia vychádza z Božej lásky k celému svetu. Ako potom máme rozumieť tomu, že máme obchádzať kacíra? Je tým zdôraznené to, že evanjelium nemôže byť menené. Veríme v trojjediného Boha, ktorý je jediný Záchranca. To je základ, na ktorom staviame a nemôžeme sa ho vzdať. Obchádzanie kacíra sa nemá prejaviť tak, že nepomôžeme človeku v núdzi. Naučil nás to Ježiš v podobenstve O milosrdnom Samaritánovi. Určite toto podobenstvo veľmi dobre poznáme. Ježiš pre toto podobenstvo úmyselne vybral dve židovské a jednu samaritánsku postavu. Medzi Židmi a Samaritánmi vládlo nepriateľstvo. Mali aj teologické nezhody. Zranenému polomŕtvemu človeku pomohol Samaritán. Neriešil, či zranený je tiež Samaritán. Stal sa mu blížnym, pretože ho neobišiel, ale pristúpil k nemu a pomohol mu. Tak aj my máme byť blížni tým ľuďom, ktorým vieme pomôcť. Aj keby to boli kacíri. Aj keby to boli naši úhlavní nepriatelia.

Len pripomeniem, že Títus pôsobil na ostrove Kréta. Tento ostrov je viac ako päťkrát menší ako Slovensko. Títus nemal vytvoriť „ostrov na ostrove“. Jeho poslaním nebolo vybudovať uzavreté spoločenstvo veriacich, ktorí sa budú strániť inovercov.

Ešte sa zastavme pri slove kacír. Budme opatrní pri jeho používaní a nevyslovujme ho unáhle. Len nedávno vyšla v slovenčine kniha švajčiarskeho reformovaného teológa Waltera Nigga s príznačným názvom Kniha kacírov. Opisuje v nej ľudí, ktorí úprimne hľadali pravdu, a predsa boli vo svojej dobe pokladaní za kacírov. Okrem iných sa tam píše aj o Jánovi Husovi alebo Martinovi Lutherovi. Už o Pavlovi by sme mohli povedať, že najprv prenasledoval kacírov, a potom sa sám stal kacírom. Nerozdávajme bezhlavo nálepky, kto je a kto nie je kacírom. Budme otvorení pre dialóg aj pre konštruktívnu kritiku. Nikomu neberme nádej.

Úplne posledná vec, ktorá sa v Liste Títovi spomína je milosť. Tvorí tak rámec celej epištoly. Nielen tej Títovi. Milosť je dôležitá biblická téma. Ide o milosť Božiu. V knihe Skutky apoštolov je napísané vyznanie viery apoštolov, že z milosti Ježiša Krista dôjdu spasenia. (15, 11)

Božia milosť vedie k spaseniu. Keby sa nad nami Boh nezmiloval, nemali by sme žiadnu nádej na záchranu. Božia milosť je milosť pre všetkých ľudí. Už sme to počuli v 2. kapitole – milosť Božia je spásonosná všetkým ľuďom. (11. v.) Nikto si ju nemôže uzurpovať len pre seba. Evanjelium je zvesť o Božej milosti pre celý svet.

Milosť Božia sa stala skrze dielo Ježiša Krista a spoznávame ju v moci Ducha Svätého. To nám nikto nevezme. Milosť Božia nie je to, že dostaneme všetko, o čo prosíme. Milosť Božia je s nami, aj keď sa máme zle, keď sme chorí alebo keď prežívame nejaké trápenie. Apoštol Pavol opisuje v 2. liste do Korintu svoje vnútorné trápenie. Opakovane v modlitbe prosil Pána, aby bol toho zbavený. Dostal od Boha odpoveď, že má dosť na Jeho milosti. Boh nám preukazuje milosť v dostatočnej miere. Prijímame od Boha to, čo dáva a dávame Bohu to, čo berie, pretože veríme v Božiu milosť. Nevieme ju úplne vystihnúť, pretože nás presahuje. Aj keď neporozumieme všetkému, čo do našich životov vstupuje, môžeme sa plne spoľahnúť na Božiu milosť.

Sme spasení z Božej milosti. To je naša nádej. To je náš najvzácnejší poklad. Keby sme chceli, aby Boh dopúšťal do našich životov iba dobré veci, urobili by sme z Božej vzácnej milosti lacnú milosť a z Boha modlu. Milosť Božia je s nami, a preto nechceme Bohu klásť žiadne podmienky, ale chceme v pokore nasledovať Ježiša v každom čase a za všetkých okolností. Milosť Božia tvorí rámec našich životov, je od počiatku a bude s nami navždy. Amen.

Vypočujme si slová vyslania, ako sú napísané v Liste Efezským v 2. k.:

Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil. Veď sme Jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi na dobré skutky, v ktorých nás Boh už prv uspôsobil chodiť.

Milosť nášho Pána, Ježiša Krista, láska Božia a účasť Ducha Svätého so všetkými vami. Amen.